

Warsztat 7. Identyfikacja wskaźników wpisujących się strukturę celów aktualizowanej Regionalnej Strategii Innowacji dla Mazowsza

Warsztat odbył się dnia 26 listopada 2019 w siedzibie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego w Warszawie. W warsztacie wzięło udział 11 uczestników. Byli to przedstawiciele:

- Mazowieckiej Rady Innowacyjności,
- Grup Roboczych ds. inteligentnych specjalizacji,
- Forum Instytucji Otoczenia Biznesu.

W warsztacie wzięło też udział troje przedstawicieli Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego w Warszawie.

Eksperti prowadzący warsztat: Tomasz Klimczak, Adam Miller, Andrzej Dziurdzik

Tło warsztatu

Dotychczasowe prace nad aktualizacją Regionalnej Strategii Innowacji dla Mazowsza pozwoliły na opracowanie struktury celów nowej, zaktualizowanej RIS 2020+. Warsztat 7 rozpoczyna pracę nad systemem monitoringu RIS 2020+. Prace nad systemem monitoringu potrwać do drugiej połowy stycznia 2020 roku. Pierwszym elementem tych prac była identyfikacja, w trakcie pracy warsztatowej, możliwej struktury wskaźników mierzących cel główny i cele strategiczne aktualizowanej RIS.

Przebieg warsztatu

W trakcie warsztatu eksperci dokonali wprowadzenia do tematyki warsztatu polegającej na omówieniu, na podstawie wyników ewaluacji średniookresowej RIS 2020, dotychczasowego systemu wskaźników RIS 2020 oraz przedstawieniu założeń i wyników systemu oceny innowacyjności regionów w Europie – Regional Innovation Scoreboard – jako modelu podejścia do oceny innowacyjności regionów.

Jako wstęp do pracy warsztatowej przedstawione zostały nowe cele zaktualizowanej RIS 2020+ , omówiono zasady opisu celów w konwencji SMART (Specific, Measurable, Ambitious, Realistic, Time-bound).

W ramach pracy warsztatowej uczestnicy zostali podzieleni na dwie podgrupy i w ramach każdej z podgrup pracowali nad dwoma celami strategicznymi zaktualizowanej RIS 2020+.

Praca warsztatowa obejmowała dwa etapy:

1. Identyfikację wskaźników, które mogą służyć do pomiaru stopnia osiągnięcia celów strategicznych RIS 2020+
2. Ewentualnej korekcie słownictwa celów strategicznych w kontekście zastosowania możliwych (dostępnych w statystykach publicznych) do zastosowania wskaźników.

Wyniki pracy warsztatowej

W wyniku pracy warsztatowej powstały „długie listy” wskaźników, które zdaniem uczestników warsztatu najlepiej mierzą cele strategiczne zaktualizowanej strategii RIS 2020+.

Cel główny, cele strategiczne i dopasowane do nich wskaźniki

Cel główny Mazowsze regionem wykorzystanej szansy – uzyskanie pozycji lidera innowacyjności w Europie Środkowej i Wschodniej do roku 2030.			
Cel strategiczny 1 Efektywne ekosystemy tworzenia i wspierania innowacji	Cel strategiczny 2 Zwiększanie aktywności innowacyjnej na Mazowszu	Cel strategiczny 3 Silne i efektywnie działające łańcuchy wartości łączące przedsiębiorstwa	Cel strategiczny 4 Wzrost umiędzynarodowienia mazowieckiego ekosystemu innowacji
<ol style="list-style-type: none"> 1. Przedsiębiorstwa przemysłowe/usługowe, które wprowadziły innowacje (produktowe, procesowe, marketingowe, organizacyjne) (jako % ogółu przedsiębiorstw) (GUS) 2. Odsetek firm z sektora MSP wprowadzających innowacje (produktowe lub procesowe, marketingowe lub organizacyjne) (RIS) 3. Liczba podmiotów aktywnych badawczo (GUS) 4. Nakłady na działalność innowacyjną w relacji do PKB (GUS) 5. Nakłady na działalność innowacyjną w przedsiębiorstwach przemysłowych/usługowych (GUS) 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Odsetek firm z sektora MSP wprowadzających innowacje (produktowe lub procesowe, marketingowe lub organizacyjne) (RIS) 2. Atrakcyjność inwestycyjna województwa/regionu (GUS) 3. Udzielone patenty (GUS) 4. Udział eksportu produktów wysokiej/średnio wysokiej techniki w eksporcie ogółem (RIS) 5. Udział sprzedaży innowacji nowych dla firmy lub nowych dla rynku jako procent obrotu (RIS) 6. Nakłady publiczne na B+R jako procent PKB (RIS) 7. Nakłady na B+R w sektorze przedsiębiorstw jako procent PKB (RIS) 8. Niezwiązane z działalnością B+R nakłady na innowacje w 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Odsetek firm z sektora MSP wprowadzających innowacje produktowe lub procesowe (RIS) 2. Odsetek innowacyjnych firm z sektora MSP współpracujących z innymi przy podejmowaniu działalności innowacyjnej (RIS) 3. Odsetek przedsiębiorstw współpracujących przy podejmowaniu działalności innowacyjnej z innymi podmiotami (GUS) 4. Wartość eksportu wg kodów CN (Izba Celna) 5. Nakłady na działalność innowacyjną w relacji do PKB (GUS) 6. Udział zatrudnionych w przemyśle wysokiej/średnio-wysokiej techniki lub usługach opartych na wiedzy w ogóle zatrudnionych (RIS) 	<ol style="list-style-type: none"> 1. PKB per capita (ERCI) 2. Bilans wymiany handlowej (Izba Celna) 3. Wartość kapitału zagranicznego na mieszkańca (GUS) 4. Udział eksportu wysokiej i średniowysokiej techniki w eksporcie ogółem (RIS) 5. Wartość eksportu wg kodów CN (Izba Celna)

<p>6. Średnia wysokość nakładów na działalność innowacyjną w przeliczeniu na 1 przedsiębiorstwo podejmujące taką działalność (GUS)</p>	<p>przedsiębiorstwach z sektora MSP jako procent ich obrotów (RIS)</p> <p>9. Nakłady na działalność innowacyjną w przedsiębiorstwach przemysłowych/usługowych (GUS)</p> <p>10. Struktura podmiotów w sekcji przetwórstwo przemysłowe według poziomów techniki / Struktura podmiotów w usługach dla wybranych poziomów zaangażowania wiedzy (GUS)</p> <p>11. Liczba publikacji międzynarodowych (z przynajmniej jednym współautorem z zagranicy) w przeliczeniu na 1 mln mieszkańców (RIS)</p> <p>12. Udział osób zatrudnionych w sektorach techniki i usług opartych na wiedzy w ogóle zatrudnionych (GUS)</p>	<p>7. Publiczno-prywatne publikacje naukowe w przeliczeniu na milion mieszkańców (RIS)</p> <p>8. Struktura podmiotów w sekcji przetwórstwo przemysłowe według poziomów techniki / Struktura podmiotów w usługach dla wybranych poziomów zaangażowania wiedzy (GUS)</p>	
--	--	--	--

Wskaźniki były wybierane z dostarczonego zestawu wskaźników, dostępnych w statystykach krajowych i europejskich na poziomie regionalnym. Źródłem wskaźników były następujące systemy zbierania danych statystycznych:

- Regional Innovation Scoreboard (RIS)
- European Regional Competitiveness Index (ERCI)
- Główny Urząd Statystyczny (GUS)
- Izba Celna

Szeroka lista wskaźników użytych w pracach warsztatowych stanowi załącznik do sprawozdania z warsztatu.

W drugiej części pracy warsztatowej uczestnicy analizowali strukturę celów zapisaną w konwencji SMART pod kątem adekwatności zaproponowanego systemu wskaźników ich pomiaru do użytego w opisie SMART słownictwa.

Cele strategii zapisane w konwencji SMART mają następujące brzmienie:

Cel główny

S Specyficzne	M Mierzalne	A Ambitne	R Możliwe do osiągnięcia	T Określone w czasie
Mazowsze regionem wykorzystanej szansy – uzyskanie pozycji lidera innowacyjności w Europie Środkowej i Wschodniej do roku 2030.	Województwo mazowieckie w European Regional Innovation Scoreboard...	...osiąga pierwsze miejsce pod względem innowacyjności wśród regionów Europy Środkowej i Wschodniej.		Do roku 2030.

Cele strategiczne

Lp.	S Specyficzne	M Mierzalne	A Ambitne	R Możliwe do osiągnięcia	T Określone w czasie
1.	Efektywny ekosystem tworzenia i wspierania innowacji	Pozwalający na zwiększenie udziału przedsiębiorstw innowacyjnych w gospodarce regionu Warszawskiego Stołecznego i Mazowieckiego Regionalnego	Do poziomu najwyższego w Europie Środkowej i Wschodniej	W oparciu o istniejące potencjały regionów i inteligentne specjalizacje regionu	Do roku 2030
2.	Zwiększanie aktywności innowacyjnej na Mazowszu	Prowadzące do wzrostu udziału sprzedaży produktów o wysokiej wartości dodanej, przede wszystkim w ramach inteligentnej specjalizacji regionu	I generujące wzrost PKB per capita do poziomu powyżej 120% PKB w UE	I gwarantująca utrzymanie pozycji lidera w Polsce	Do roku 2030
3.	Silne i efektywnie działające łańcuchy wartości łączące przedsiębiorstwa	Umożliwiające dynamiczny wzrost poziomu innowacyjności w regionach Warszawskim Stołecznym i Mazowieckim Regionalnym	I przyczyniające się do zwiększenia udziału firm w ramach inteligentnych specjalizacji w województwie wśród przedsiębiorstw ogółem	Do poziomu plasującego województwo mazowieckie wśród trzech najlepszych województw w Polsce	Do roku 2030
4.	Wzrost umiędzynarodowienia mazowieckiego ekosystemu innowacji	Zwiększenie wartości eksportu i sprzedaży produktów innowacyjnych	Do najwyższego poziomu w Europie Środkowej i Wschodniej	W oparciu o istniejący potencjał przedsiębiorstw innowacyjnych w regionie	Do roku 2030

W wyniku analizy brzmienie celów strategicznych 1, 3 i 4 uznano za spójne z zaproponowanym zestawem wskaźników. W przypadku celu strategicznego nr 2 zaproponowano zmianę brzmienia tego celu na następujący:

2.	Zwiększanie aktywności innowacyjnej na Mazowszu	Prowadzące do wzrostu udziału sprzedaży produktów o wysokiej wartości dodanej, przede wszystkim w ramach inteligentnej specjalizacji regionu	I generujące wzrost nakładów na innowacje jako procent PKB do poziomu xx tego wskaźnika w UE	I gwarantujące utrzymanie pozycji lidera w Polsce	Do roku 2030
----	---	--	--	---	--------------

Podsumowanie

Wyniki warsztatu zostaną wykorzystane w pracy nad systemem wskaźników do monitorowania zaktualizowanej RIS 2020+. Propozycja stworzona przez uczestników warsztatów może być uznana za wstępną „długą listę” adekwatnych wskaźników. Będą one podlegać dalszej analizie w kierunku przede wszystkim zredukowania ich liczby do minimalnego niezbędnego zestawu wskaźników mierzących poszczególne cele strategiczne.

Załącznik. Lista wskaźników dostępnych w statystykach publicznych na poziomie regionalnym dotyczących innowacyjności.

WSKAŹNIKI RISI

1. Odsetek populacji w wieku 30-34 lata posiadający wyższe wykształcenie
2. Odsetek populacji w wieku 25-64 lata uczestniczący w kształceniu ustawicznym
3. Liczba publikacji międzynarodowych (z przynajmniej jednym współautorem z zagranicy) w przeliczeniu na 1 mln mieszkańców
4. Publikacje naukowe zaliczane do 10% najczęściej cytowanych publikacji na świecie jako procent ogółu publikacji naukowych z regionu
5. Nakłady publiczne na B+R jako procent PKB
6. Nakłady na B+R w sektorze przedsiębiorstw jako procent PKB
7. Niezwiązane z działalnością B+R nakłady na innowacje w przedsiębiorstwach z sektora MSP jako procent ich obrotów
8. Odsetek firm z sektora MSP wprowadzających innowacje produktowe lub procesowe
9. Odsetek firm z sektora MSP wprowadzających innowacje marketingowe lub organizacyjne
10. Odsetek firm z sektora MSP wprowadzających innowacje samodzielnie lub we współpracy z innymi firmami
11. Odsetek innowacyjnych firm z sektora MSP współpracujących z innymi przy podejmowaniu działalności innowacyjnej
12. Publiczno-prywatne publikacje naukowe w przeliczeniu na milion mieszkańców
13. Zgłoszenia patentowe do Europejskiego Urzędu Patentowego w przeliczeniu na 1 mld PKB
14. Zgłoszenia znaków towarowych do Europejskiego Urzędu Własności Intelektualnej w przeliczeniu na 1 mld PKB
15. Zgłoszenia wzorów do Europejskiego Urzędu Własności Intelektualnej w przeliczeniu na 1 mld PKB
16. Udział zatrudnionych w przemyśle wysokiej/średnio-wysokiej techniki lub usługach opartych na wiedzy w ogóle zatrudnionych
17. Udział eksportu produktów wysokiej/średnio-wysokiej techniki w eksporcie ogółem
18. Udział sprzedaży innowacji nowych dla firmy lub nowych dla rynku jako procent obrotu

WSKAŹNIKI EIS (nieuwzględnione w RIS, dostępne w GUS)

19. Odsetek przedsiębiorstw dysponujących dostępem do internetu o przepustowości 100 Mb/s

WSKAŹNIKI European Regional Competitiveness Index (nieuwzględnione w RIS, wybrane – dotyczące innowacyjności)

20. PKB na osobę
21. Jakość usług publicznych (rządowych)

22. Udział osób w wieku 25-64 lata, które uczestniczą w nieformalnej edukacji i szkoleniach zawodowych finansowanych przez pracodawcę,
23. Udział osób w wieku 25-64 lata posiadających dostęp do informacji nt. kształcenia i szkoleń
24. Udział osób w wieku 25-64 lata, którzy deklarują, że nie znają żadnego języka obcego,
25. Udział osób w wieku 25-64 lata z wyższym wykształceniem
26. PKB na liczbę przepracowanych godzin
27. Odsetek gospodarstw domowych posiadających dostęp do internetu
28. Odsetek gospodarstw domowych posiadających dostęp do szerokopasmowego internetu
29. Odsetek osób fizycznych, które zamawiały produkty lub usługi na własny użytek przez internet
30. Udział osób zatrudnionych w sekcjach K – N PKD (działalność finansowa i ubezpieczeniowa, działalność związana z obsługą rynku nieruchomości, działalność profesjonalna, naukowa i techniczna, działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca) w ogóle zatrudnionych
31. Pracownicy umysłowi jako procent ogółu zatrudnionych
32. Udział osób z wyższym wykształceniem i/lub zatrudnionych w sektorze nauki i techniki jako procent ogółu zatrudnionych
33. Udział osób zatrudnionych w sektorach techniki i usług opartych na wiedzy w ogóle zatrudnionych

WSKAŹNIKI GUS

34. Nakłady wewnętrzne na działalność B+R według sektorów finansujących
35. Liczba podmiotów aktywnych badawczo
36. Przedsiębiorstwa przemysłowe/usługowe, które wprowadziły innowacje produktowe w latach 2015-2017 (jako % ogółu przedsiębiorstw)
37. Przedsiębiorstwa przemysłowe/usługowe, które wprowadziły innowacje procesowe w latach 2015-2017r (jako % ogółu przedsiębiorstw)
38. Odsetek przedsiębiorstw współpracujących przy podejmowaniu działalności innowacyjnej z innymi podmiotami
39. Odsetek przedsiębiorstw współpracujących z innymi przedsiębiorstwami lub instytucjami w ramach inicjatywy klastrowej,
40. Odsetek przedsiębiorstw współpracujących z innymi przedsiębiorstwami lub instytucjami w ramach innej niż klastrowa sformalizowanej współpracy
41. Struktura podmiotów w sekcji przetwórstwo przemysłowe według poziomów techniki /
Struktura podmiotów w usługach dla wybranych poziomów zaangażowania wiedzy
42. Przychody ze sprzedaży ogółem i produktów nowych lub istotnie ulepszonych w przedsiębiorstwach przemysłowych/usługowych
43. Struktura przychodów netto ze sprzedaży produktów w sekcji przetwórstwo przemysłowe według poziomów techniki / w usługach dla wybranych poziomów zaangażowania wiedzy
44. Struktura przychodów netto ze sprzedaży produktów na eksport w sekcji przetwórstwo przemysłowe według poziomów techniki
45. Stopień zużycia aparatury naukowo-badawczej
46. Liczba podmiotów posiadających aparaturę naukowo-badawczą

47. Liczba osób zaliczanych do personelu badawczego
48. Zasoby ludzkie dla nauki i techniki (ogół osób aktualnie zajmujących się lub potencjalnie mogących zająć się pracą związaną z tworzeniem, rozwojem, rozpowszechnianiem i zastosowaniem wiedzy naukowo-technicznej)
49. Nakłady na działalność innowacyjną w przedsiębiorstwach przemysłowych/usługowych według rodzajów działalności innowacyjnej (B+R, zakup wiedzy, zakup oprogramowania, nakłady inwestycyjne na urządzenia, budynki, szkolenie personelu),
50. Średnia wysokość nakładów na działalność innowacyjną w przeliczeniu na 1 przedsiębiorstwo podejmujące taką działalność
51. Nakłady na działalność innowacyjną w relacji do PKB
52. Zgłoszenia wynalazków i wzorów użytkowych dokonane przez podmioty krajowe w Urzędzie Patentowym RP według głównego podmiotu zgłaszającego,
53. Udzielone patenty
54. Udział przedsiębiorstw przemysłowych / usługowych które prowadziły badania patentowe światowego stanu techniki, korzystały z baz danych patentów, znaków towarowych lub innych baz danych praw własności intelektualne
55. Atrakcyjność inwestycyjna województwa/regionu
56. Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach w sektorze prywatnym w stosunku do PKB
57. Nakłady na działalność innowacyjną w przedsiębiorstwach przemysłowych pochodzące z funduszy kapitału ryzyka
58. Udział przedsiębiorstw przemysłowych współpracujących w ramach inicjatywy klastrowej lub w innych sformalizowanych rodzajach współpracy w liczbie przedsiębiorstw aktywnych innowacyjnie - przedsiębiorstwa o liczbie pracujących 10-249 [%]
59. Wysokość przychodów w przedsiębiorstwach
60. Wysokość kosztów w przedsiębiorstwach
61. Wartość nakładów inwestycyjnych w przedsiębiorstwach
62. Odsetek gospodarstw domowych wyposażonych w komputer osobisty z dostępem do Internetu szerokopasmowego [%]
63. Wartość kapitału zagranicznego na 1 mieszkańca
64. Uczestnicy studiów doktoranckich
65. Stopa bezrobocia,
66. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto

Wskaźniki Izba Celna

67. Wartość eksportu wg kodów CN (służą do klasyfikacji towarów w obrocie międzynarodowym, kodów jest ponad 12 tys., przykład: piłki do tenisa ziemnego)
68. Liczba eksporterów
69. Bilans wymiany handlowej